

**Гончар М.В., Журавльова В.В., здобувачі вищої освіти ступеня магістр*
Державний біотехнологічний університет, Україна**

Системний підхід до управління організацією

Основною змістовною складовою понять «системний підхід», «системний аналіз», «системне дослідження» є термін «система». Аналізуючи визначення поняття «система» і враховуючи ряд інших ознак, можна зробити висновки, що найбільш істотними рисами системи є такі:

- а) наявність різних елементів, складових системи;
- б) наявність взаємозв'язку елементів системи;
- в) наявність мети, що є початком системи, що пов'язує і визначає взаємодію елементів.

Таким чином, під системою розуміють сукупність взаємно пов'язаних і в той же час різних елементів, створену для досягнення певної мети [1].

Системний підхід як концептуальна основа управління, розглядаючи складну проблему й саму організацію як кінцеву сукупність взаємозалежних частин, на основі декомпозиції робить аналіз цих частин і потім об'єднує їх в одне ціле. Тому необхідність використання системного підходу пояснюється складністю управління сучасними організаціями, а також досягненнями в галузі управління виробництвом. Оволодіння навичками системного менеджменту дає змогу менеджерів ефективніше виконувати свої функції. Ці навички особливо необхідні для менеджерів вищої ланки, які спрямовують усі дії організації на досягнення поставлених цілей [2, с.24].

Управління підприємством – це постійний і системний вплив менеджменту на діяльність його структурних підрозділів для забезпечення узгодженої роботи і досягнення кінцевого позитивного результату. Система управління представляє собою сукупність підсистем, які відображають окремі аспекти управління: цілі, функції, принципи, методи, органи управління, персонал, техніку и технологію, та призначенням якої є розроблення та реалізація управлінського впливу на виробництво відповідно до об'єктивних законів загального розвитку. Отже, під системою управління мається на увазі система, вплив якої направлено на об'єкт управління з одночасною його трансформацією в бажаний стан відповідно до певних кількісних та якісних параметрів, та складається з елементів, які об'єднані загальною ціллю функціонування.

Актуальним питанням створення та застосування систем управління присвячено наукові праці К. Арджириса, С.П. Бараненко, В.Н. Буркова, Т. Бернса, В.А. Ірікова, А.Я. Кібанова, П.М. Сенге, Г.М. Сталкера, В.В. Шеметова та ін. Аналіз системи управління є комплексним і цілеспрямованим дослідженням стану і тенденцій розвитку основних елементів системи управління (підсистем і методів управління, організації управлінської праці, інформації, управлінської техніки), форм і порядку їх взаємодії в процесі розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень у рамках певних об'єктів

* Науковий керівник – О.М Таран, канд.екон.наук

при їх взаємодії з аналогічними і системами вищого порядку. Р.А. Фатхутдінов, розкриваючи сутність побудови системи менеджменту визначає, що стандартна структура системи менеджменту включає: а) внутрішнє оточення (вхід, вихід, зовнішнє середовище та зворотний зв'язок); б) внутрішню структуру (підсистема наукового супроводження, цільова, забезпечувальна, керувальна та керівна підсистеми)[3, с.173]. Г. В. Воронцова вважає, що система управління організацією (підприємством) – це спосіб взаємодії між суб'єктом і об'єктом управління, спосіб побудови взаємозв'язку між рівнями управління і функціональними галузями, що забезпечує оптимальне за даних умов досягнення цілей організації [4].

Кожна система управління складається з двох взаємопов'язаних підсистем: керуючої підсистеми або суб'єкта управління (тобто того, хто управляє) і керованої підсистеми або об'єкта управління (того, ким управляють). До керуючої підсистеми відносяться всі елементи, що забезпечують процес управління, тобто цілеспрямованого впливу на колективи людей, зайнятих у керованих системах.

Система управління складається з декількох однорідних груп елементів (технічних, технологічних, організаційних і соціальних). Технічні елементи – збалансований комплекс окремих видів технічного обладнання спеціальних засобів. Технологічні елементи – це елементи, що визначають розподіл політичної або духовної діяльності, матеріального виробництва на етапи, стадії, процеси. Як правило, такі елементи – це набір правил і норм, що визначають послідовність операцій у процесі певного виду діяльності та управління ними. Організаційні елементи – це елементи, які безпосередньо через розробку структури управління, відповідних інструкцій, положень та інших нормативних документів визначають раціональне використання технічних засобів, предметів праці, інформації, трудових і матеріальних ресурсів. Економічні елементи – це сукупність господарських і фінансових процесів, операцій і зв'язків. Соціальні елементи – сукупність соціальних відносин, створюваних в результаті спільної діяльності соціальних груп.

Отже, система управління – це складне утворення процесів і явищ, формування якого може йти з різним ступенем деталізації. Розробка системи менеджменту організації дуже індивідуальна, тому слід враховувати специфіку діяльності організації.

Список використаних джерел:

1.Холод Б.І., Зборовська О.М. Системний підхід – основа сучасного управління діяльністю промислових підприємств. *Академічний огляд*. 2010. № 1(32). с.48 -54 2. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2017. 267 с. 3. Фатхутдінов Р. А. Организация производства: учебник Москва: ИНФРА-М, 2001. 672с. 4. Калюжна Н.Г. Система управління підприємством як предмет дослідження теорії організації. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/45700/15-Kalyuzhna.pdf?sequence=1> (дата звернення 5.10.2022)